



A TANTÁRGY ADATLAPJA

Európai modernizmus

Egyetemi tanév 2026–2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Komparatisztika B
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Európai modernizmus			A tantárgy kódja	LLT5213
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Balázs Imre József				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Kádár Gergő				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					16
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					16
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórással					56
3.8. A félév összórással					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása



4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP7	Írott tartalmat készít
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT3	Információforrásokat használ
CT8	Képes az önreflexióra

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2, CP3, CP9, CP12, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	1. A hallgató szinkron és diakron módon tájékozódik a magyar vagy a világirodalom tanulmányozott korszakaiban.	1. A hallgató a megfelelő történelmi és kulturális kontextusba helyezi a magyar és a világirodalom a jelentős műveit és szerzőit.

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.



CP2, CP3, CP12, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	2. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez.	2. A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
CP3, CP12, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	3. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	3. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait.	4. A hallgató megfelelően tájékozódik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra.
CP1, CP2, CP3, CP9, CT8	5. A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei. Ismeri az interkulturális jelenségek elméleteit, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik azon ország(ok) kultúrájáról és társadalmáról, ahol a magyar nyelvet használják.	5. A hallgató elemzi és értelmezi a szóbeli vagy írásbeli kommunikáció explicit és implicit jelentéseit, felismeri a tudományos és irodalmi szövegek történeti, regionális meghatározottságait.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató szinkron és diakron módon tájékozódik a modern világirodalomban.
2. A hallgató összefüggéseket teremt a világirodalom irányzatai között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez
3. A hallgató érti és alkalmazza a world literature studies kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat
4. A hallgató jártas a világirodalmi digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait
5. A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató a megfelelő történelmi és kulturális kontextusba helyezi a világirodalom a jelentős műveit és szerzőit.
2. A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
3. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és elemzést készít.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
-------------	----------------------	---------------------------

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.



1. Bevezetés: a korszak, lehetséges szelekciós szempontok, gondolatmenetek	előadás	
2. Modernségfogalmak, modernség hátterek: Călinescu, Murphy, Bourdieu, Compagnon Bibl.: Matei Călinescu: Cinci fețe ale modernității. Ed. a II-a, revăzută și adăugită. Iași, Polirom, 2005. Richard Murphy: Theorizing the Avant-Garde: Modernism, Expressionism, and the Problem of Postmodernity. Cambridge University Press, Cambridge, 1999. Pierre Bourdieu: A művészet szabályai. BKÜF, Bp, 2013. Antoine Compagnon: Cele cinci paradoxuri ale modernității. Echinox, Cluj, 1998. Antoine Compagnon: Antimodernii. Art, Buc., 2008.	előadás	
3. Peter Bürger avantgárdelmélete. Avantgárd-kontextualizációk, újabb kutatási trendek Bibl.: Peter Bürger: Az avantgárd elmélete. Universitas Kiadó, Szeged, 2010. David Cottington: The Avant-garde. A Very Short Introduction. OUP, Oxford, 2013. Richard Murphy: Theorizing the Avant-Garde: Modernism, Expressionism, and the Problem of Postmodernity. Cambridge University Press, Cambridge, 1999. Sascha Bru: The European Avant-Gardes, 1905-1935. A Portable Guide. Edinburgh University Press, Edinburgh, 2018.	előadás	
4. Modern költészeti koncepciók. Hugo Friedrich elméletei, példái Bibl.: Hugo Friedrich: Structura liricii moderne. EPLU, Buc, 1969.	előadás	
5. Beszélgető vers, vizualitás: Apollinaire és az avantgárd Bibl.:	előadás	



Réz Pál: Apollinaire világa. Európa, Bp., 1974. Hugo Friedrich: Structura liricii moderne. Ed. pentru Literatura Universală, Buc., 1969.		
6. T. S. Eliot versei és modernségkoncepciója	előadás	
7. Rainer-Maria Rilke költészete (Das Stundenbuch, Das Buch der Bilder, Die neue Gedichte, Duineser Elegien) (Vendéglőadás, Kelemen Zoltán, SZTE)	előadás	
8. Dadaizmus (Tristan Tzara, Hugo Ball) Bibl. David Hopkins: Dada and Surrealism. A Very Short Introduction, OUP, 2004. Beke László szerk.: Dadaizmus antológia. Balassi, Bp., 1998. https://youtu.be/2vSG-tXZxQc https://youtu.be/PWKp5OAsYZk https://youtu.be/TFLKgpaBbNw https://youtu.be/3Jgq5fplvEw 8:15	előadás	
9. A szürrealizmus irodalma és elméletei (André Breton, Philippe Soupault) Bibl. Bajomi Lázár Endre (szerk.): A szürrealizmus. Bp., Gondolat, 1968. Karafiáth Judit szerk.: Szürrealizmus. Raabe Klett, Bp., 1999.	előadás	
10. Az expresszionizmus irodalma (Gottfried Benn, Georg Trakl, Johannes R. Becher, Lucian Blaga) Bibl. Koczogh Ákos (szerk.): Az expresszionizmus. Budapest, Gondolat, 1967. Richard Murphy: Theorizing the Avant-Garde: Modernism, Expressionism, and the Problem of Postmodernity. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.	előadás	



Kassák Lajos: Az izmusok története. Budapest, Magvető, 1972.		
11. A román avantgárd radikalitása: Urmuz, Geo Bogza, Ilarie Voronca, Gherasim Luca, Gellu Naum Bibl. Ion Pop: Avangarda în literatura română. Atlas, București, 2000. Marin Mincu (red.): Avangarda literară română. Minerva, București, 1983. Balázs Imre József: Akik megölték halottaikat. A román avantgárd irodalom hatástörténeti helye. In: (Szerk.) Egyed Emese: Távlatok. Tanulmányok Antal Árpád tiszteletére. Kolozsvár, EME, 2002. 219—233. (http://balazs.adatbank.transindex.ro/belso.php?k=60&p=4635)	előadás	
12. Hermann Hesse, az antimodern? A pusztai farkas és kontextusai Bibl. Antoine Compagnon: Antimodernii. Art, Buc., 2008. 448-484.	előadás	
13. A magyar irodalom modernségképe a 20. század első felében Bibl. Szerb Antal: Hétköznapi és csodák. Magvető, Budapest, 2002. Babits Mihály: Az európai irodalom története. Budapest, Szépirodalmi, 1979. http://mek.oszk.hu/06300/06304/06304.htm Szegedy-Maszák Mihály: Esszéírás és irodalomtörténet (http://villanyspenot.hu/villanyspenot/#!/fejezetek/XFYiFrqQTsmBXRbHTMvLxA)	előadás	
14. Összegzés	beszélgetés	
Könyvészet		
Călinescu, Matei: Cinci fețe ale modernității : modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism. Univers, București, 1995. • Richard Murphy: Theorizing the Avant-Garde: Modernism, Expressionism, and the Problem of Postmodernity. Cambridge University Press, Cambridge, 1999. • Peter Bürger: Az avantgárd elmélete. Universitas Kiadó, Szeged, 2010.		



8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Ismerkedés, bevezetés, a témák kiválasztása	beszélgetés	
2. Virginia Woolf: Mrs Dalloway, Helikon, Budapest, 2018 [az angol nyelvű első kiadás: 1925]. Ford. Tandori Dezső.	beszélgetés	
3. James Joyce: Ifjúkori önarckép [A Portrait of the Artist as a Young Man], Kriterion Kiadó, Bukarest, 1977 [az angol nyelvű első kiadás: 1916]. Ford. Szobotka Tibor.	beszélgetés	
4. Virginia Woolf: Hullámok [The Waves], Kriterion Kiadó, Bukarest, 1987 [az angol nyelvű első kiadás: 1931]. Ford. Mátyás Sándor.	beszélgetés	
5. Franz Kafka: A per [Der Prozess], Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest, 1966 [a német nyelvű első kiadás: 1925]. Ford. Szabó Ede.	beszélgetés	
6. Jean-Paul Sartre: Az Undor [La Nausée], Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1981 [a francia nyelvű első kiadás: 1938]. Ford. Réz Pál.	beszélgetés	
7. Albert Camus: Közöny [L'Étranger], Interpopulart, Budapest, 2000 [a francia nyelvű első kiadás: 1943]. Ford. Gyergyai Albert.	beszélgetés	
Könyvészet A szemináriumokon tárgyalt művek		

9. Értékelés

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása



Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	vizsga	50 %
	Az érvelés logikája		
9.5 Szeminárium/ Labor	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe	Szemináriumi dolgozat, szemináriumi munka	50 %
	Otthoni feladatok elkészítése		
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Részvétel a szemináriumok minimum 70 %-án - Az AI használatára a tantárgy keretén belül az egyetem általános irányelvei érvényesek - Írásban benyújtott dolgozat esetében az előzetes osztályzat közlését és indoklását követően a hallgatónak joga van szóban is megvédeni a dolgozatát, illetve a tanárnak is jogában áll kérni a diákok benyújtott dolgozata szóbeli megvédésére. Ilyen esetekben a végső osztályzat a szóbeli védés figyelembe vételével véglegesül.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.



UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA



Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:

2026.04.08.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

BERSZAN ISTVAN
2026.04.24 10:24
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása